

Gondolati feszültség

Halász Péter Tamás munkáiról

Formának, anyagnak, elhallgatott vagy éppen hozzáadott funkcióknak a keveredése és az ebből fakadó gondolati feszültség alapjaiban határozza meg Halász Péter Tamás művészetét. Két hűtőtornya – amelyek New York két emblematikus épületét, az Empire State Buildinget és a Chrysler Buildinget formázzák – cél nélküli funkció, amennyiben képesek egyenként egy darab, 1,5 kW teljesítményű villanyrezsó által fejlesztett hőt elvezetni. A megfoghatatlan, de érzékelhető energiaként tapasztalt hőmérséklet itt mintha a világ kereskedelmi központjának folyamatos dinamikáját felidéző metafora lenne, ahogy a fogyasztói társadalom feléli a természet erőforrásait. A hőenergia és a modern világ kapcsolata adja a fő problémáját a Fapusztító című műnek is. Ez egy valódi, működő fatüzeléses kályha, egy belső égésű motor alkotórészeiből összeállítva. Azonban célja nem különösebben hasznos, nem adja le kivételes minőségben a hőt, nem energiatakarékos: egyszerűen, ahogy a neve is mutatja, képes elpusztítani a fát, ahogy a benzinzabáló nagy autók feleslegesen égetik a benzint.

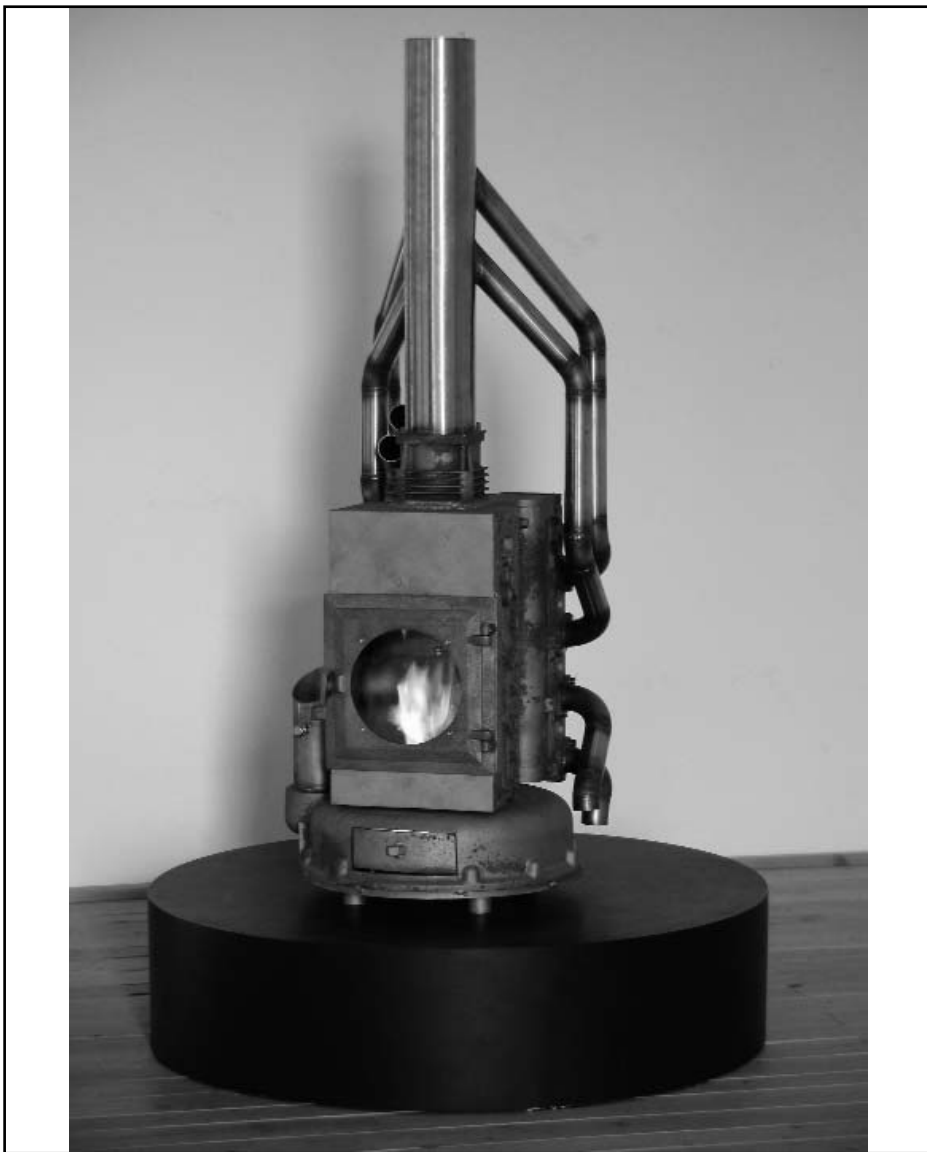
26

Gesamkunstwerk 5.1 – összművészeti alkotás, azaz annak imitációja: egy házimozirendszer (négy hangfal, mélynyomó, nagy képernyős, HD felbontású tévé) gránitból. Az eredeti szemhez és fülhöz szóló élményorgia helyett azonban ez a mű annak csak hideg mása. A könnyű hétvégi kikapcsolódást kínáló csúcstechnika helyett magmás kőzet, ami némaságában az elméhez, a gondolati játékokban elmélyedni képes intellektushoz szól.

A fekete, szemcsés, csillogó gránit villanykörtek a fény érzetére alapozzák a hatást: a tárgy tükröződő felületéről visszavert fény olyan érzést kelt, mintha a sötét anyag valami mágikus módon mégis képes lenne fény kibocsátására.

Halász műveire egyébként is jellemző a tükröződés élményének a kihasználása. Fénykollektorában visszapillantó tükrök gyűjtik egyetlen foltba a falon, Ut című művén a tükrök és a reflexfólia kölcsönhatása végtelen sort, lehatárolhatatlan térérzetet teremt. Ironikusan jelenik meg ez a végtelen Az ígérlet földjén, ahol a folyamatos tükröződés miatt meg-számlálhatatlan olajkút dolgozik örökkön-örökké.

Modern világunkra legjellemzőbbek mégis Halász nagy ereklye- és ol-táriszentség-tartói. Az integrált áramkörökből felépített, funkció nélküli kegytárgyak modern világunk dédelgetett, félve tisztelt, apró tárgyainak nyújtanak vallásos áhítatot idéző helyet, ahogy mértani filigránságukkal a késő gótika részleteit idézik. A pendrive vagy a bankkártya szimbólum és modern korunk szentsége. Az előbbi szimbóluma annak az információ-mennyiségnek, amelyet rajta tárolunk, a kis fém/műanyag eszköz könyvek és albumok egész sora helyett áll. A folyamatosan növekvő tárolókapa-citás túllép az emberi felfogóképesség határain, és a végtelenbe mutat, ahogy a tükrök és a reflexfólia végtelen összjátéka vizuálisan is mutatja.

27

A bankkártya szentség, a fogyasztás megtestesítője, ahogy túllép saját magán, hiszen egyébként csak egy plastiklap: a bank informatikai rendszere szavatolja, hogy szinte már mágikus módon átlényegüljön, és pusztán digitális jelek segítségével képes legyen a cserére, valamilyen tárgy megvételére.

Gárdonyi László

